

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Den nuværende danske møntlovgivning består af et betydeligt antal love, hvoraf de vigtigste er møntlov nr. 66 af 23. maj 1873 og lov nr. 28 af 15. februar 1924 om indenlandsk skilleløb. Ved 1873-loven indførtes det nuværende møntsystem, hvorefter regningsenheden er en krone, som deles i 100 øre.

Prisudviklingen i de siden da forløbne ca. 100 år har medført, at møntsystemets mindste mønter — 1- og 2-ørerne — ikke længere har nogen selvstændig købekraft og heller ikke udfylder noget behov i den daglige omsætning. Da endvidere fremstillingsprisen med de gældende arbejdsløninger og metalpriser langt overstiger disse mønters pålydende værdi, foreslås 1- og 2-øren afskaffet.

Fremstillingsprisen for de nuværende 1- og 2-ører, der udmøntes i zink, udgør henholdsvis ca. 4,6 øre og ca. 6,6 øre. Da der i de sidste 3 år gennemsnitligt er udmøntet ca. 25 mill. stk. 1-ører og ca. 28 mill. stk. 2-ører, kan den årlige besparelse ved at ophøre med fremstillingen af disse mønter opgøres til ca. 3 mill. kr.

En afskaffelse af 1- og 2-øren vil give mulighed for en formindskelse af 5 øren til omkring den nuværende 1-øres størrelse. Den nuværende 5-øre, der udmøntes i møntbronze, koster ca. 13,3 øre at fremstille, medens den i et format som den nuværende 1-øre kan produceres for ca. 9,8 øre, såfremt den fortsat skal udmøntes i møntbronze. Vælger man at fremstille den reducerede 5-øre i zink, vil fremstillingsprisen blive ca. 4,6 øre. Da den gennemsnitlige årlige produktion af 5-ører udgør ca. 20 mill. stk. og da behovet ikke skønnes at ville vokse som følge af en afskaffelse af 1- og 2-ørerne, kan den årlige besparelse ved en reduktion af 5-ørens størrelse under bibeholdelse af møntbronze opgøres til ca. 700.000 kr., medens der ved overgang til zink kan spares yderligere ca. 1 mill. kr. om året.

Det har bl. a. på baggrund af de nævnte fremstillingsomkostninger været overvejet tillige at afskaffe 5-øren, men det er opfattelsen, at dette vil medføre for store gener for omsætningen og betyde for store indgreb i samfundets betalingsforhold.

De påtænkte ændringer af møntsystemet vil medføre en mere rationel opbygning af dette system, idet mønternes størrelse i den fremtidige mønttrække vil vokse samtidig med den pålydende værdi.

Forslaget om afskaffelse af 1- og 2-øren har været forhandlet med de interesserede organisationer, der har erklæret sig enige i, at disse mønter ikke længere er nødvendige for omsætningen. De pågældende organisationer har samtidig udtalt ønske om, at der

i hvert fald ikke for tiden tages skridt til afskaffelse af 5-øren.

En afskaffelse af 1- og 2-øren vil betyde, at det herefter ikke vil være muligt at foretage betaling af ørebeløb, der ikke er deleligt med 5. Som følge heraf vil handelsministeren fremsætte lovforslag om gennemførelse af en afrundingsregel, hvorefter der ved betalinger altid skal ske en afrunding til det nærmeste med fem delelige ørebeløb. Det vil af bemærkningerne til dette forslag fremgå, at de foreslåede foranstaltninger — afrunding af priser samt afskaffelse af 1- og 2-øren — efter de foretagne beregninger ikke vil få nogen mærkbar indflydelse på pristallet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Ved møntloven af 1873 indførtes det nuværende møntsystem, hvorefter regningsenheden er en krone, som deles i 100 øre.

Til § 2, stk. 1.

Ved denne bestemmelse fastsættes mønttrækken omfattende følgende værdier: 5 kroner, 1 krone, 25 øre, 10 øre og 5 øre. Efter lovens ikrafttræden vil der ikke længere være hjemmel til produktion af 1- og 2-ører.

I den hidtidige møntlovgivning har ikke alene mønternes pålydende, men også deres vægt, diameter og materiale været fastsat i selve loven. Det er anset for hensigtsmæssigt, at overlade dette til administrativ fastsættelse, på samme måde som mønternes præg hidtil er blevet fastsat administrativt. Da der er tradition for, at mønterne præges med den regerende monarks portræt eller monogram, foreslås det at anvende formen kgl. anordning.

Med bestemmelsen åbnes der adgang for andre ønskelige ændringer i møntsystemet. Efter afskaffelsen af den tidligere 2-kronemønt er der tilvejebragt mulighed for en formindskelse af 5-kronemønten, hvilket vil være bekvemt for omsætningen og medføre en besparelse i fremstillingsprisen. Af hensyn til udgifterne og ulemperne bl. a. for autohandelen vil en ændring ikke blive gennemført, før den har været forhandlet med de berørte organisationer.

Andre ændringer i møntsystemet er ikke aktuelle, men i forbindelse med tronskiftet vil mønternes præg blive ændret.

Til § 2, stk. 2.

Ved denne bestemmelse søges opnået bemyndi-